

№ 5 тақырып. Бағдарлама мен жобаларды әзірлеу.

Қазақстандық медианарық: даму кезеңдері.

Бағдарлама мен жобаларды әзірлеу. Тактикалық жоспарлау. Тактикалық жоспарды әзірлеу процедурасы. Стратегияны және ақпараттық жобаны жүзеге асыру процесі.

Қазақстанның медианарық жүйесі өзінің даму барысында бірнеше кезеңді басынан кешті. Шартты түрде оларды келесі кезеңдерге бөлуге болады.

Бірінші кезең: 1991- 1993 жылдар.

Бұл кезеңде Либертариан ілімінің бағытындағы БАҚ құралдары сөз бостандығының, еркіндіктің дәмін толық татты. Газет-журналдарды былай қойғанда, электрондық БАҚ құралдары мейлінше көбейді, және олардың меншік түрлері де әртүрлі сипатта болды. Бұрынғы Кеңестер одағындағы электрондық медиа құралдар сапалық өзгерістерге ұшырап? үш есе көбейді. Мысалы, Қазақстанда бұрыннан жұмыс істеп тұрған үш телеарнаның орнына 1993 жылы 8 арна жұмыс істеді. Олар: «Қазақстан», «Хабар», «Таң», «Тотем», «КТК», «Шаһар», «Алатау», «Алматы».

Бұл телеарналар жаңа менеджмент жүйесіне көшіп, форматтық негізде жұмыс істей бастады.

Екінші кезең: 1993 – 1997 жылдар.

Бұл кезеңде Либертарианды бағыт әлсіреп, жартылай авторитарлық ілім жол алды. Оған себеп - Президенттік билік жүйесі күшейіп, Мәжіліс билігі екінші орынға ығыстырылды. Электрондық БАҚ жүйесі жаңа мәртебеге ие болып, аудитория алдында бедел ала бастады.

Үшінші кезең: 1997- 2000 жылдар.

Бұл кезеңде медианарық жүйесі толық қалыптасып, медиа холдингтер пайда бола бастады. Бұлар: «Мегаполис» газеті, «31 теле арна», «31 радио»; «Караван» газеті, «КТК» телеарнасы т.б. Бұл жағдайда электрондық БАҚ жүйесінің менеджменті мен баспасөз менеджментінің ара қашықтығы мейлінше жақындады.

Төртінші кезең: 2000 – 2005 жылдар.

Бұл кезеңде Мемлекеттік тіл өз мәртебесіне ие бола бастады 2003 жылдың 19 желтоқсанында Жарнама туралы Заң қабылданды. Осы оқиғаларға орай, электрондық БАҚ жүйесі медианарық жүйесінде жаңа белестерге көтеріліп, позитивті өзгерістерге ұшырады.

Бесінші кезең: 2005-2009 жылдар

Бұл қазіргі кезең, біріншіден, - медианарық жүйесі өркениетті елдердің даму ерекшеліктерін қабылдап, жұмыс процессін ғылыми түрде жүргізіп отыр. Екіншіден, жаһандану процессі жоғары қарқынмен жүре бастағанның салдарынан, еріксіз соның шеңберінде жұмыс істей бастады. Мысалы? Теледидарда көптеген ұлттық бағдарламалар жүзеге аспай жатыр. Оған, біріншіден, себеп бүкіләлемдік дағдарыс болса, екіншіден электрондық БАҚ жүйесін ұлттық арнада жұмыс істетуге күш

салмау, енжарлық, немқұрайдылық, сыбайлас жемқорлықтың шектен тыс дамуының салдарынан тек қана жеке бастың мақсатын көздеушілік,

Егер де медианарық жүйесі тек қана осы бағытта дами берсе, ұлттың мәдени дағдарысына ұшырауымыз мүмкін. Сондықтан ұлттық бағдарламаларды сан жағынан да, сапа жағынан да көтеруіміз керек. Әсіресе ерекше көңілді балаларға арналған қазақ тіліндегі бағдарламаларға аударуымыз қажет. Қазақта «Ел болам десең бесгіңді түзе» бекер айтылмаған.